

คำนำ

การจัดการดินและน้ำ ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อการเกษตรกรรม

จัดทำโดย

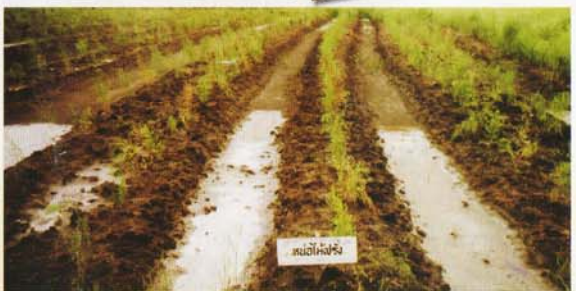
กลุ่มวิจัยและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวและนานอกเขตชลประทาน
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทร 0-2579-1970 หรือ 0-2579-0111 ต่อ 2228 2229

การจัดการน้ำ

1. **น้ำในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด** จะมีสภาพเป็นกรด ถ้าเป็นกรดรุนแรงไม่สามารถใช้รดน้ำต้นไม้หรือเลี้ยงสัตว์น้ำได้ จำเป็นต้องปรับสภาพน้ำแก้ความเป็นกรดก่อน โดยใส่วัสดุปูนลงในบ่อน้ำ ในปริมาณที่เหมาะสม เฉลี่ยบ่อน้ำขนาดจุน้ำ 1,260 ลูกบาศก์เมตร ใส่ปูนมาร์ลประมาณ 1.0-1.5 ตัน

2. **ใช้น้ำขังในพื้นที่ แล้วทำร่องระบายน้ำออก** เป็นการล้างกรดออกจากพื้นที่

การจัดการพืช

1. **เลือกปลูกพืชที่เหมาะสมในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด** เช่น ข้าว

2. **เลือกปลูกพืชที่ทนกรดรุนแรงเล็กน้อยได้** เช่น ด้งประดก กัลยัย ปาล์มน้ำมัน

3. **เลือกปลูกพืชที่มีราคาดี** ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุนจัดการดิน เช่น หน่อไม้ฝรั่ง ส้มเขียวหวาน กระจับปี่เขียว ผักต่างๆ เป็นต้น

ข้อควรปฏิบัติ

1. **การตรวจสอบดิน** โดยเก็บดินไปวิเคราะห์ก่อนใส่ปูนและปุ๋ย เพื่อทราบอัตราปุ๋ยและปุ๋ยที่จำเป็นต้องใช้

2. **การยกร่องปลูกพืช** ให้นำดินบนตรงส่วนของร่องน้ำไปกองไว้ตรงกลางร่องปลูกพืช ส่วนดินล่างวางไว้ขอบๆ ร่อง ขุดร่องน้ำลึกไม่เกิน 1 เมตร

3. **รักษาระดับน้ำในร่องสวน** ให้มีน้ำขังตลอดเวลา ถ้าปล่อยน้ำแห้ง จะเกิดกรดเพิ่มขึ้นในดิน

4. **ปรึกษาหรือขอรายละเอียดเพิ่มเติม** ได้จากหมอดินหรือเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินใกล้บ้านท่าน

คำแนะนำ

การจัดการดินและน้ำ ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อการเกษตรกรรม

จัดทำโดย

กลุ่มวิจัยและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวและนานอกเขตชลประทาน
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทร 0-2579-1970 หรือ 0-2579-0111 ต่อ 2228 2229

การจัดการดินและน้ำในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดเพื่อการเกษตรกรรม

Uประเทศไทยมีพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดประมาณ 5.5 ล้านไร่ กระจายในจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ประมาณ 3.27 ล้านไร่ ภาคตะวันออกประมาณ 1.27 ล้านไร่ แลภาคใต้ (ยกเว้นจังหวัดยะลา) 0.97 ล้านไร่ พื้นที่นี้เป็นที่ลุ่มต่ำ เหมาะสำหรับการทำนา แต่มีปัญหาดินเป็นกรดจัดขาดแคลนธาตุอาหารหลัก และมีสารพิษในดิน ทำให้ได้ผลผลิตพืชต่ำ ดังนั้นการปลูกพืชในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำเป็นต้องมีการจัดการดินและน้ำเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถปลูกพืชให้เจริญเติบโต และให้ผลผลิตพืชสูง แนวทางการจัดการที่เหมาะสมมีดังนี้

การจัดการดินเพื่อปลูกข้าว

1. การขังน้ำในนาแล้วระบายออกเพื่อล้างกรดออกจากดิน
2. ใส่วัสดุปูน เช่น ปูนมาร์ล หินปูนบด หรือหินปูนฝุ่น อัตรา 0.5-1.5 ตัน/ไร่ (ตามความรุนแรงของกรดในดิน) โดคลุกเคล้ากับดินหมักไว้อย่างน้อย 7 วัน
3. หว่านอินทรีย์ (5 กก./ไร่) แล้วไถกลบเมื่ออายุ 50-60 วัน (เริ่มออกดอก) หมักไว้ 10 วัน แล้วจึงทำเทือกหว่านข้าว หรือปักดำข้าว
4. เพิ่มธาตุอาหารพืชโดยใส่ปุ๋ยเคมี (16-20-0 อัตรา 25 กก./ไร่+ยูเรีย 10 กก./ไร่) ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำ 20 ลิตร/ไร่
5. หลังเก็บเกี่ยวข้าว ควรปลูกพืชตระกูลถั่ว(ถั่วเหลือง ถั่วพุ่ม ถั่วพร้า) เก็บผลผลิตแล้วไถกลบต้น เป็นปุ๋ยพืชสดต่อไป

การจัดการดินเพื่อปลูกผัก/ไม้ดอก

1. ยกร่องต่ำ มีร่องน้ำระหว่างแปลงทุก 3-4 เมตร
2. หว่านปูนแก้ไขความเป็นกรด คลุกเคล้ากับดินหมักทิ้งไว้ 20 วัน
3. ย่อยดินให้ละเอียด ใส่วัสดุอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือแกลบสด อัตรา 2 ตัน/ไร่ คลุกเคล้ากับดิน ช่วยให้ดินร่วนซุย
4. หลังปลูกผักแล้ว ให้คลุมแปลงด้วยวัสดุคลุมดิน เช่น ฟางข้าว หรือใบหญ้าแฝก รักษาความชื้นในดิน ป้องกันการเกิดกรดเพิ่มขึ้น

การจัดการดินเพื่อปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น

1. ยกร่องสูง มีร่องน้ำระหว่างร่องปลูกไม้ผล ทำคันดินล้อมรอบพื้นที่ป้องกันน้ำท่วม
2. หว่านปูนแก้ไขความเป็นกรดบริเวณหลุมปลูก อัตรา 3-5 กก./หลุม คลุกเคล้ากับดินหมักทิ้งไว้ 20 วัน
3. ใส่ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก อัตรา 25-50 กก./หลุม คลุกเคล้ากับดิน ช่วยให้ดินร่วนซุยก่อนปลูกพืช
4. คลุมโคนต้นด้วยวัสดุคลุมดิน เช่น ใบหญ้าแฝก หรือฟางข้าว รักษาความชื้นในดิน
5. ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินบนหลังร่องและบริเวณรอบๆ โคนต้น สับกลบ เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

